

شیراز

چنانکه دد دوران حکومت آنان
(قنهای ششم و هفتم) شیراز از شهرهای
بزرگ و آباد اسلامی بشمار میرفت اتابک
سعدهن زنگی مسجد تو شیراز را بنا نهاد.
کریم خان زند پادشاه دادگر (قرن ۱۲)
شیراز را به پایتختی برگزید و آثار جاویدی
از خود یادگار گذاشت. خیابان بزرگ زنده،
پازار و کلیل، حمام و کلیل، مسجد سلطانی
و کلیل، با غ نظر، آب اینار و کلیل، با غ
ارک و عدالتخانه به دستور او در این شهر

شیراز، پایتخت شعر فارسی، چون
باغی بزرگ، در پای تپه تک الله اکبر آزمده
است شیراز ساقه تاریخی درازی دارد. در
لوحهای گلی تخت جمشید به دستمزد
کارگران «شی رازی ایش» اشاره شده که همان
شیراز امروز است. آبادی و عظمت شیراز
از دوره اسلامی آغاز شد. در قرن‌های سوم
و چهارم هجری شیراز توسعه یافت. اتابکان
فارس ۱۲۰ سال در حکم فارس حکمرانی
کردند و در زیارتی و آبادانی شیراز کوشیدند.

شیراز

ساخته شد. بفرمان کریم خان حصاری از
نگوچ و سنگ برگردانگرد شهر کشیده شد که
تا صحت سال پیش در بیرون شهر نمایان
بود.

مسجد جامع عتیق: در سال ۲۸۱ هجری و فرمان عمرولیت صفاری این مسجد
ساخته شد. شاه ایوانی اینجوا (قرن هشتم)
خداخانه‌ای در وسط مسجد ساخت که بنا شی
است چهارگوش که در هر گوشه اش برجی
است و در هر جانب ایوانی با دو مستون و
در وسط اطاقی دارد برای نگهداری قرآن.
برنای خارجی بنا کنیه‌ای است به خط ثلث.
در جنوب مسجد شبستان بزرگی است و سر
دد ایوان جنوی با کاشی کاری معرق و چشم
نواز دوره شاه سلیمان صفوی (قرن ۱۰)
نزین شده است.

مسجد نو: مسجد بسیار بزرگی
است که تنها صحن آن ۴۰۰۰ متر مربع
را فراگرفته است. بنای آن در سال ۵۹۸ هجری
آغاز شد و پس از ۱۷ سال پایان یافت. شاید
بعد از آنکه مسجد بازها تعمیر شده یا در
برابر مسجد جامع عتیق، آنرا مسجد نو
نامده‌اند.

مدرسه خان: در دوران صفویه
(قرن ۱۱) ساخته شده و در ۱۰۰ حجره
آن صدتن از طلاب زندگی می‌کردند و علوم
زمان را فرا می‌گرفتند. در بالای دهیار تالار
بزرگی است که محل تدبیس علمای نامی
وقت و از جمله ملاصدرا شیرازی فیلسوف
شهری بود. مردم بنا دارای کاشی و مقرنس کاری
نفیس است. کاشی کاری زیبای نمای غرفه‌ها
وحجره بزیانی درون مدرسه می‌افزاید.

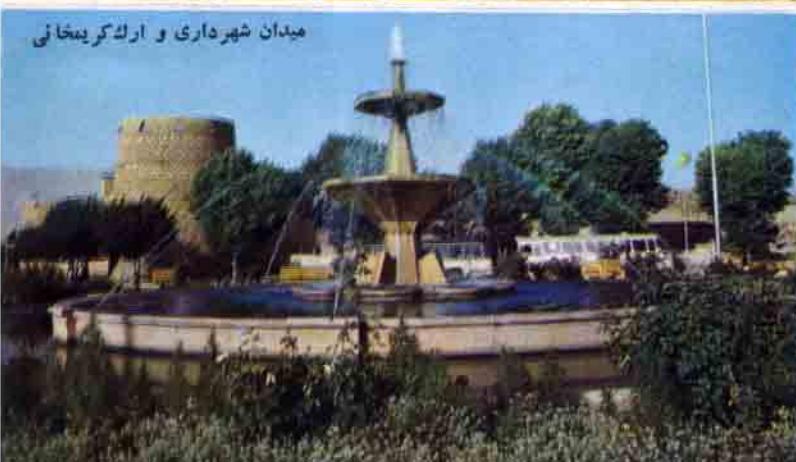
گلیسای ارامنه: کنار مسجد مشیر
دربازارچه ارامنه قرارداده و بال ۱۶۶۲
میلادی در زمان سلطنت شاه عباس دوم ساخته
شد. سقف چوبی نمازخانه با طرح مخصوص
ورنگهای شاد نقاشی شده. حاشیه زیر سقف،
رفهای طاقچه‌ها و فضای بین ایندو، مقرنس

این بطرقه جهانگرد مرآکشی که در
سنه ۷۲۷ هجری به شهر از آمده درباره این
شهر چنین مینویسد: شیراز شهریست قایمی
و وسیع و آباد، دارای باغهای عالی و
چشم‌های پر آب و بازارهای بدیع و
خیابانهای خوب، دارای شهر نظم و ترتیب
عجبی حکمران است. هر یک از اصناف و
یشهوران در بازار جداگانه‌ای متمیز کرند و
از افراد صفت‌های دیگر در میان آنها داخل
نمی‌شوند».

اکنون زادگاه حافظ و سعدی
شهریست زیبا با آثار تاریخی دیدنی و
باغهای بزرگ فراوان، بامردمی مهمان نواز
و شیرین سخن، مهمان نوازی شیرازیهاز بازند
خاص و عام است چنانکه به خویش گذار
و غریب نواز شهرت دارند.

آثار تاریخی

شاه چراغ: میداحد معروف به
شاه چراغ، پرادر حضرت امام رضا (ع)
امام هشتم شیعیان در اوایل قرن دوم هجری
به شیراز آمد و در همانجا وفات یافت و اکنون
مدفن او زیارتگاه مؤمنان است. گبید و
کاشی کاری و ساختمان بقیه چند بار تجدید
بنا شده است. ضریح و درهای نقره و آئینه
کاری زیبای حرم کار استادان شیرازی در
قرن گذشته و دوران معاصر است.
ایوان ساده‌ای در جانب شرقی حرم
به زیانی مجموعه بنا می‌افزاید.

نمای شهر شیراز از فراز خیابان زیبای زند

بلل روی زمینه زرد و سفید خاص دوره
زندیه .

تکیه هفت تنان : در شمال حافظه
و بردامنه کوه تکیه ایست که هفت عارف در
باغ باصفای آن زبردختان کهنه کاج و سرو
آرپیده اند و به همین سبب آنرا تکیه هفت
تنان می‌نامند. بنا از دوران کریمخان است و
تالاری است با دو ستون سنگی یاک پارچه
دو اطاق در دو جانب بر دیوار تالار
نقش‌های زیبای گل و بوته و پرندۀ و دد زیر

مسجد و کیل در کنار این بازار است.
مسجد دارای دو ایوان شمالی و جنوبی و دو
شیستان جنوبی و شرقی است. شیستان جنوبی
دارای ۴۸ ستون یاک پارچه و خوش تراش سنگی
ومشروع یاک پارچه از مرمر است که ۱۴ پله دارد.
از آرده سنگی و در صحن مسجد نیز یا نقش‌های
ظریف گل و بوته حجاری شده. مسجد مناره
ندازد و گلدهای روسی پیشانی ایوان شمالی
بنا شده است.
سراسر بنای داخلی مسجد کاشی کاری
است یا نقش‌های خوش نظر درخت و گل و

کاری دیز و طریقی دارد. گچبری داخل
نمایخانه از نمونه‌های خوب گچ بری قرن
پا زده است.

بازار و مسجد و کیل: در دوران
سلطنت کریم خان زند شیرازیش از هر زمان
دیگری آبادان و تروتمند شد. بازاری که او
در شهر ساخت از نظر فراخی و استحکام و
زیبائی آجرکاری در شهرهای دیگر ایران
مانند ندارد. بازار در سطح شهر، و آن زمان
تا کنون مرکزداد و ستد و تجارت است.

سقف، رستم و اشکبیوس و شیری در حال درین آهودیده می‌شود. پنج تالاری موسی، شیخ صنوان، حضرت ابراهیم و اساماعیل، درویشی با تیرزین و درویش جوان دیگری که با زنگ روغن در رفهای تالار تکه کشیده شده از بهترین نمونه‌های نقاشی دویست سال پیش شیراز است.

حمام و کیل : در شیراز دو حمام بنام کریمانخان زند معروف است. حمام و کیل و حمام باق آباد. اکثر منگنهای جدار حمام و کیل از مرمر است و در هر قسم از جامه کن آن خوبیهای زیبائی بشکل مثلث ساخته اند. در حال حاضر مشغول تعمیرات هستند تا از حمام مذکور بعنوان چایخانه استفاده شود.

حافظ زیارتگاه صاحبدلان

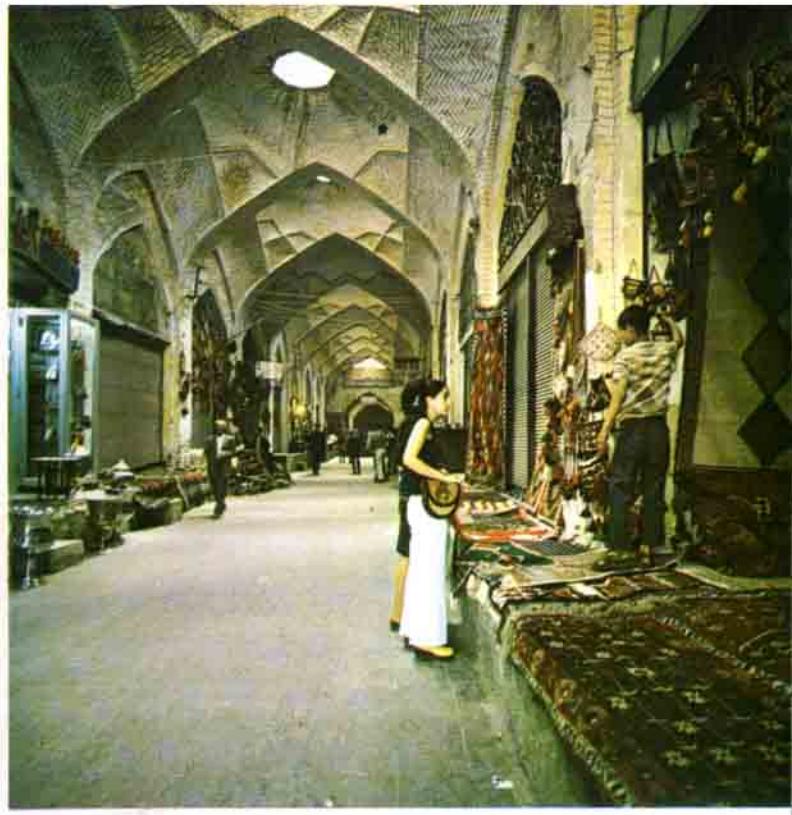
نمایهای از عمارت قردیعی نارنجستان قوام

نارنجستان

رقص محلی

بازار وکیل شیراز

بن‌کرد ولی‌انجمن آثارملی در سالهای اخیر آرامگاه تازه و زیبائی در خود سعدی با کرد که نمای کاشی کاری آن با نقش‌های گل و بوته و پرنده و بسیک زندیده است.

حافظه :

ایکه بر تربت مامیگذری همت خواه
که زیارتگراندان جهان خواهد بود
حافظ بزرگترین غزل‌سرای
فارسی و شاعر قرن هشتم هجری شیخه

این بیت سعدی که بر درباغ آرامگاه نوشته شده پذیرای هر تازه‌واردی است که به زیارت آرامگاه این استاد بی‌مانند زبان و ادب فارسی می‌شتابد. آرامگاه در شمال شرقی شهر و در همانجا قائم است که زمانی خانقاہ شاعر بود و از قدیم یاغی و چشم‌ای داشت که امروز نیز باع شاداب و چشمچو شان، صفاتی به خاک این سراینده بزرگ عشق و زیبائی می‌بخشد. کریم‌خان در سال ۱۱۸۷ آنرا تجدید

آرامگاه کریم خان زند :
آرامگاه در سطح شهر روی خیابان شاهپور قرار دارد طرح این بن را کریم‌خان دیخت و عمارتی هشت‌گوش معروف به کلاه‌فرنگی در سطح و در چهار راست آن چهار اطاق قرار دارد. این بن در سال ۱۳۱۴ مرمت شد.

آرامگاه سعدی :
ز خاک سعدی شیراز بوری عشق آید هزار سال پس از مرگ او گرگش بونی

شیراز بود. در شیراز بجهان آمد و هرگز از آن بیرون نرفت مگر یکباره که سفری کوتاه داشت و در شیراز نیز خالص پرده شد.

آرامگاه او با غم با صفاتی است که در دو جا بخوبی و در میان هر یاغچه حوضی بر احداث شده و در میان هر یاغچه حوضی بر طراوت باغ می افراشد.

در شمال ، تالار مجللی با یست ستون سنگی برباغ مشرف است و آنسوی تالار حیاط مشجری است که آرامگاه لسان القب در وسط آن قرار دارد. گنبد مقبره شاعر از بیرون مانند کلاه درویشان ترک ترکی است و از درون با کاشی کاریهای معرق خوش نقشی پوشیده شده . بنای فعلی ۱۳۱۵ میلادی و بسیک معماری دوره کریم خان ساخته شد. ولی چهارستون پکارچه و سطح تالار و منگ بر از همان دوره است.

باغها و گردشگاههای شیراز

شیراز در همه ادوار نعمت و آبادانی خود شهر باغهای باصفا پیر رگ بود. شاردن جهانگرد فرانسوی مینویسد «شیراز دارای درختهای نسبتاً زیباً است که در هیچ کجا دنیا به زیبائی آنها دیده نمی شود» ..

امروز نیز هر کس سفری به شیراز کند از باغهای سرسیز و وزیرین و بنه گاههای خنک و پرسایه این شهر دیدن خواهد کرد. درختهای پیش از این باغها محبوطه گردیده است که ابوع بدختان پرشاخ و پرگ افراوهنار گردیده آن سریهم آورده و برای استراحت چائی خنک و دنج فراهم آمده. شیرازیان چنین جاتی را بنه گاه مینامند. تعدادی از باغهای معروف این شهر بدینظر ازند.

دری از موزه شهرام

باغ ارم : باغی است بزرگ در مغرب شهر و از دوران قاجاریه که محمد قلیخان اپلخانی آنرا احداث کرد و بنای زیبای دوطبقه‌ای در آن ساخت. زیارتین درخت این باغ ، سروی است که شده و بلند و سرداست که مشهورترین درخت شیراز است و گوئی دستی هنرمندانه تراشیده به عقیده پاره‌ای از هشتاد و سه باغ ارم بادآور باغهای دوران ساسانی است.

باغ دلگشا : در شمال شرقی شیراز نزدیک آرامگاه سعدی قرار دارد. وسط باغ با غربی داشت و اصلی باغ سراسرگل کاری و در دو جانب آن درختان سرسیز و ابیه نازنچ است. در انتهای این باغیان ، ساختمان مسکونی از دوران زندیه و قاجاریه در میان باغ قد برآفراشته است.

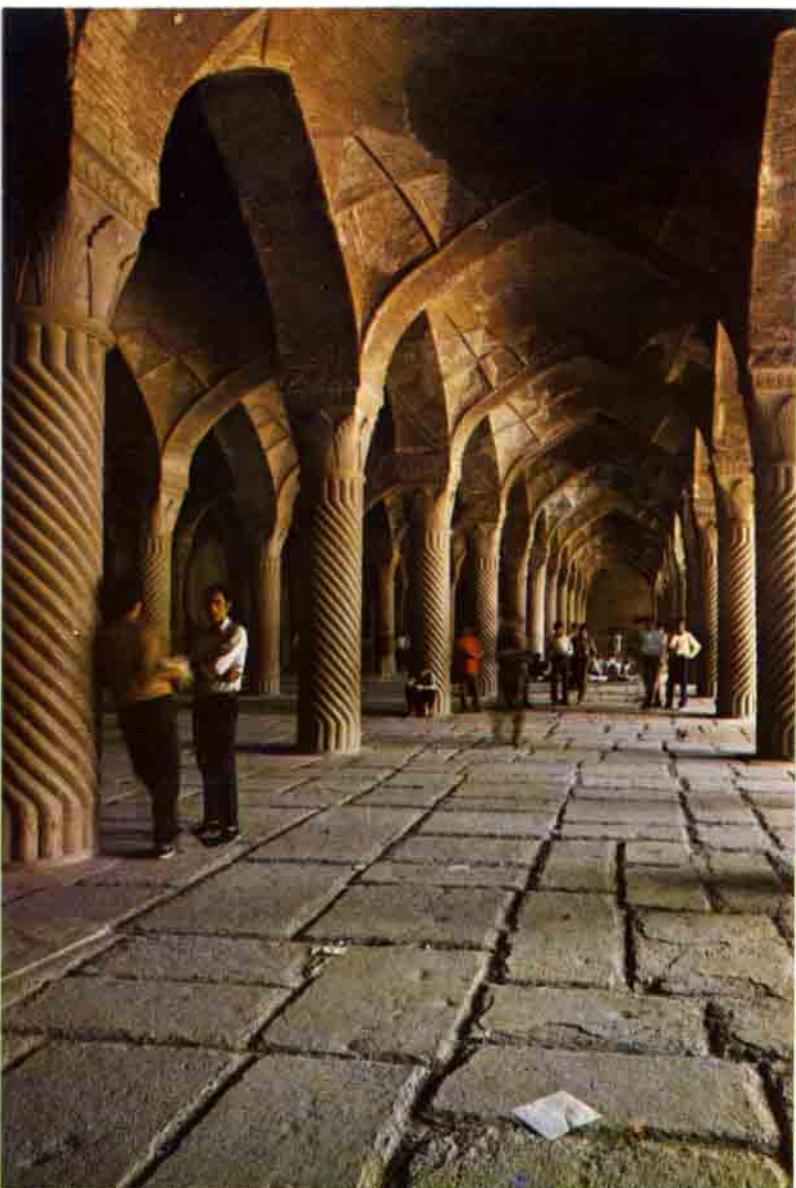
نارنجستان قوام : در انتهای شرقی باغیان لطفعلیخان زند خانه بزرگی است که اکنون در اختیار دانشگاه پهلوی است. خانه در قرن گذشته ساخته شده و به بیب درختهای نازنچ حیاطش به نارنجستان معروف شده است. سردر نارنجستان دارای آجر کاری ظریفی است با سکوهای سنگی حجاری شده و طاق و هشتی و روپی ، مقرنس و آجر کاری است . حیاط بزرگ خانه از بر کت آبنامها ، نخلها و درختان نازنچ باطرافت و سرسیز است. بهترین نمونههای نقاشی ، گچ بری ، آینه کاری ، کاررویی چوب و خاتم کاری قرن گذشته را میتوان در اطاقهای این خانه تماشا کرد.

باغ خلیلی : باغی است سرشار از گلهای گو ناگون ، شمعدانی ، نشنون ، کاغذی ، ختنی ، شب بو ، گل زرد ، نیلوفر آبی و درختان زمینی. دفتر اطلاعات و جهانگردی شیراز ترتیب بازدید مسافران را از بعضی باغهای معروف شیراز می دهد.

گر دشتگاههای شیراز : شیراز علاوه بر با غهای با طراوت و سرسیز گردشگاههای بسیاری نیز دارد که عبارتند از: پارک لولعه‌د پارک فرحتا - پارک پهلوی - پارک رضا شاه کبیر - باغ ملی و تپه تلویزیون

سوغات و خرید

لیمو و آب لیمو: بهترین لیموی ایران در روستاهای شهرهای اطراف شیراز بعمل می‌آید و آب لیموی شیراز از جمله سوغاتی‌های است که مسافران با خود می‌آورند.

عرق‌ها و شربت‌ها: مردم شیراز در کشیدن عرق گل و گیاه و تهیه شربت‌های گوناگون گیاهی مهارت فراوان دارند بنا به طب قدیم هر یک از این عرقها و شربتها در ای خاصیتی هستند. عرقها و شربت‌های زیر از این جمله‌اند:

عرق پهارزارچ - نشترن - یلدشک -
اترج - تاروته - نعنای - چهل گیاه - کاستی -
شاتره و شربت به لیمو - نارنج - پر نقال -
آلامو - گاو زیان و کیالک

صنایع دستی: هنرمندان شیراز از بهترین خاتم‌کارهای ایرانند. تقره کاری این شهر نیز شهرت فراوان دارد. شیراز مرکز خرید و فروش گلیم و جاجم فشقائی با طرحهای ساده و رنگهای شاد و دلپذیر است.

مراکز خرید: بازار و خیابانهای زند، داریوش و لطفعلیخان زند از مراکز داد و ستد شیرازند.

شبستان مسجد و کیل شیراز

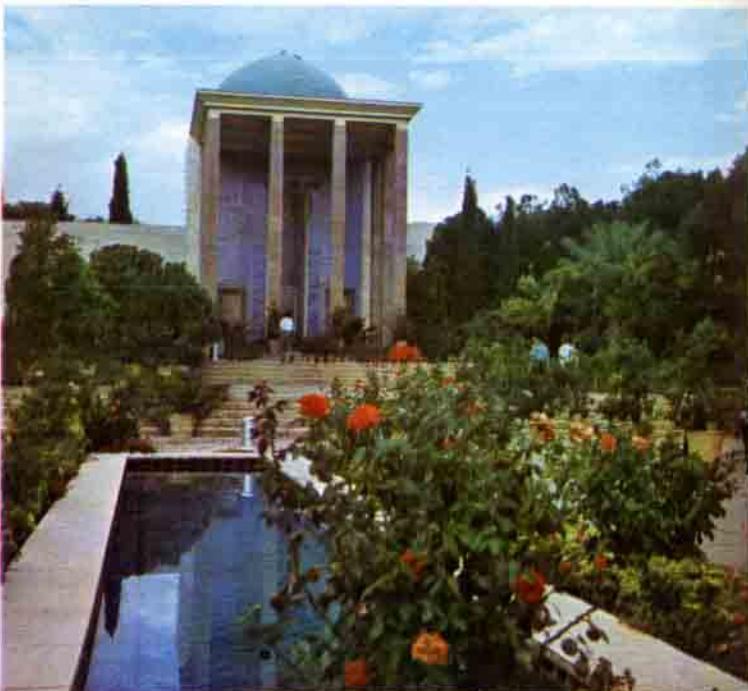
نمودهای از سنت‌کتر اشیایی جا لب مسجد و کیل

هتل‌های شیراز

تعدادی از هتل‌های شیراز عبارتند از:

۲۸۰۰۰	تلفن	پارک فرخان	لوكس	هتل کورش
۲۱۰۵۲	»	تخت جمشيد	لوكس	هتل داريوش
۲۱۰۵۲	»	جنت هتل داريوش	مهما‌سراي پرسپوليس	« بين الملل
۳۸۷۸۰	»	خيان قصردشت	۴ ستاره	۴ ستاره
۲۲۸۰۵	»	چهارراه زند	۴ ستاره	پارک هتل
۲۱۰۲۱	»	خيان فروندگاه	سه‌ستاره	مهما‌سراي شيراز
۲۷۷۲۱	»	دوستاره	» سعدی	هتل آريا
۳۲۷۹۴	»	» زند	»	فروتسوي
۲۵۰۵۱	»	» زند	»	کيان
۳۳۲۴۸	»	» زند	»	پالاس
۲۵۱۲۶	»	نمازي	»	سعدی
۳۲۷۲۹	»	» زند	»	ويلا
۲۷۷۲۸	»	دهنادي	»	توریست
۲۵۶۶۵	»	سازی	»	آتوسا
۳۷۸۳۰	»	انوري	»	سامان

جز اينها تعدادی هتل يك ستاره و مسافرخانه نيز در شيراز وجود دارد.

تعدادی از رستوران‌های شیراز عبارتند از:

۳۴۳۴۰	تلفن	خيان انوري	رستوران ۱۰۳
۲۸۰۰۰	»	پارک فرخان	» هتل کورش
۲۱۰۵۲	»	تخت جمشيد	» هتل داريوش
۲۱۰۲۱	»	خيان فروندگاه	» مهما‌سراي جهانگردی
۳۸۷۸۰	»	قصر الدشت	» هتل بين الملل
۳۲۵۶۳	»	» زند	» حاجي بابا
۳۲۰۳۶	»	فلکه استانداری	» شهر و روستا

و دیگر رستورانهای شیراز عبارتند از بابا
کوهی - پیتر اشپ - گلسرخ - میلک بار -
فروودگاه - مون لایت - طاق بستان - غارودیا

چایخانه‌های شیراز :

چایخانه سرای مشیر سرای مشیر ۲۷۹۹۶
» داش آکل خیابان پهلوی
هتل های کوروش - ین الملی و آریانا نیز
دارای دانسینگ و تایت کلوب هستند.

اردو گاههای جهانگردی

- ۱- اردو گاه جهانگردی ابتدای جاده کفتک
تلفن ۲۷۵۰۹
- ۲- محوطه مقابله تخت جمشید چهت چادر
زدن جهانگردان با اجازه قبلی از انداد مری
فارس

باغ ارم

کاشیکاری مسجد و گلیل

نمایندگی آذانهای خارجی (دفاتر
فروش بلیط هوایپما ، کشتی
مسافری و باری)

۱- آذانس جهانگردی پارس خیابان شاھپور ۲۵۷۵۱	۲- « سینکو « انوری ۳۷۲۸۸
۲۶۸۸۳	۳- « پرشیا تور
۲۶۳۳۳	۴- « آناهیتا
۲۴۸۴۳	۵- « خاور نزدیک
۲۲۴۴۶	۶- « ایران تور
۲۵۳۴۰	۷- « سعدی

چایخانه سرای مشیر

نمایی از کاشیکاری هنرمندان شیراز

قخت جمشید در شب

وسائط نقلیه شهری با ذکر قیمت

۱- تاکسی یکنفر	۵ ریال
دو نفر ۱۰ ریال	سه نفر ۱۵ ریال
۲- اتوبوس یکنفر	۲ دیال
۳- مینی بوس یکنفر	۵ ریال

تعدادی از سینماهای شیراز عبارتند از :

نام	آدرس	تلفن
سینما سعدی	خیابان قصرالدشت	۳۰۷۹۱
» پرسیا	» زند	۳۴۳۴۰
» پارس	» زند	»
» پرسپولیس	» پردیکی	۲۴۵۳۰
» پاسارگاد	» زند	»
» تخت جمشید	» داریوش	۳۷۸۹۱
» پارامونت	» مشیر فاطمی	۳۴۹۴۱
» مترو	» زند	۳۵۸۳۷
» آریانا	» زند	۳۰۷۹۵
» کاپری	» لطفعلی خان زند	»

هتل کوروش

مهما نسرا ای شیراز

گشت‌های شیراز که وسیله آذان‌های توریستی و تحت نظارت وزارت اطلاعات و جهانگردی انجام می‌شود

۱- گشت روزانه شیراز - تخت جمشید
هر روز ساعت ۹ بامداد از شیراز به جانب
تخت جمشید حرکت می‌کند و ساعت ۱

بعد از ظهر به شیراز باز می‌گردد بهاء برای
یکنفر ۳۷۵ ریال

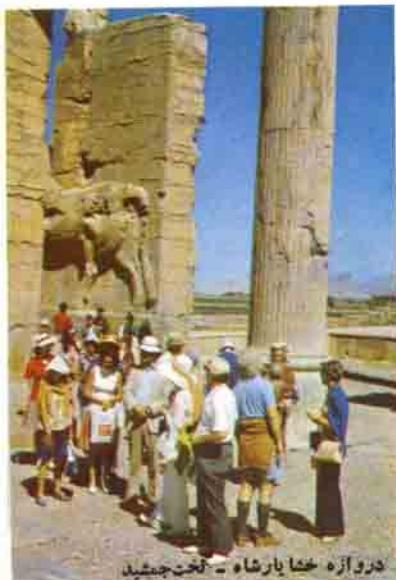
ساعت ۳

ریال ۲۲۵

۲- گشت نور و صدا
روزهای یکشنبه - سهشنبه - چهارمینه از شیراز

بهاء برای یکنفر ۴۰۰ ریال

۳- گشت جمعه
روزهای جمعه، بازدید از تخت جمشید و
سد داریوش از ۹ صبح تا ۵ بعد از ظهر با
نهار بهاء برای یکنفر ۶۰۰ ریال

وسایل رفت و آمد

هوایپامی ملی ایران هر روز از تهران بین ۳ تا ۵ پرواز به شیراز دارد. علاوه بر آن شیراز با پروازهای مرتضی به خارک آبادان - اصفهان - بندرعباس - بندرلنگه و شیخنشیهای خلیج فارس ارتباط دارد. بین ترتیب یک شبکه منظم هوایی شهرهای داخلی و کرانه‌های خلیج فارس را به شیراز متصل می‌کند.

شرکت هوایپامی پارس ار - پروازهای روزانه از شیراز به فنا - لار - نیریز و اصطهبانات دارد.

نموده‌ای از کاشیکاری سرزمین فارس

جایگاه‌های فروش بنزین

جایگاه فروش بنزین
خیابان حافظ نزدیک دروازه قرآن
خیابان جنت
چهارراه پیغمبر بنزین

رفت و آمد زمینی - سرویسهای
اتوبوسانی منظم و روزانه به شیراز و از
شیراز به اصفهان و شهرهای دیگر وجود
و از شیراز به اصفهان و شهرهای دیگر وجود
دارد. انواع اتومبیل‌های سواری برای
مسافت از شیراز به شهرهای دیگر نیز
همیشه آماده است.

تلفنهای ضروری شهر

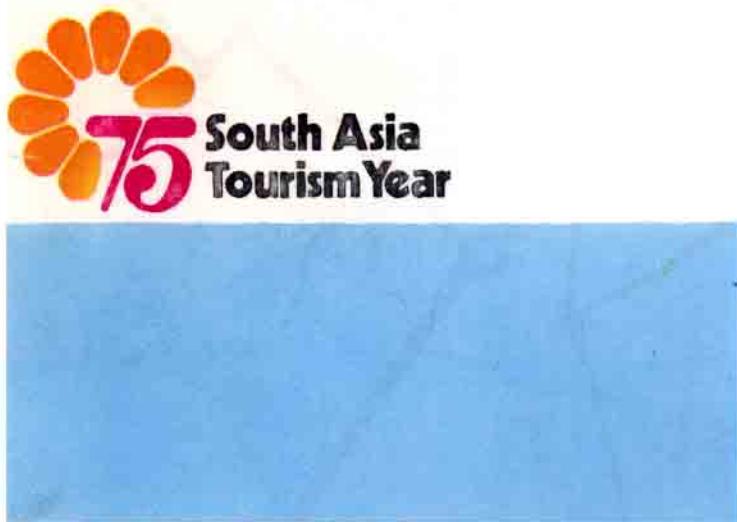
تلفن	
۲۶۰۹۰	پلیس راه اصفهان
۳۷۵۵۴	« « کازرون
۱۱۰	پلیس
۱۱۲	آتش‌نشانی
۲۲۲۸۵	تصادفات
۲۲۰۶۱-۵	فروندگاه
۲۳۰۵۰	هوابیمهای ملی ایران
۲۳۰۸۰	ضمناً دفتر راهنمای اطلاعات و
	جهانگردی در فروندگاه نیز آمده باسخگونی به سوالات جهانگردان و راهنمای آنان می‌باشد.

خیابان زند قله شهرداری
اداره کل اطلاعات و جهانگردی
استان فارس در خیابان پوستچی واقع است
و تلفن‌های آن عبارتند از ۰۳۸۰۳۸۰۴۴-۳۷۰۴۴-۳۴۰۸۰

نقشه راهنمای جهانگردی شیراز

وزارت اطلاعات و جمیعت